

Motion till riksdagen 2005/06:So530

av **Torsten Lindström m.fl. (kd)**

Aborter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om behovet av stöd till abortförebyggande åtgärder.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om betydelsen av manlig personal vid ungdomsmottagningarna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om behovet av ytterligare stöd till dem som gått igenom en abort.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om samrådsskyldighet med omyndiga abortsökandes vårdnadshavare.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om aborter på grund av selektion.

Motivering

Den nuvarande abortlagen (1974:595) trädde i kraft den 1 januari 1975 och innebär fri abort, dvs. kvinnan själv får besluta om abort upp t.o.m. den 18:e graviditetsveckan. Efter den 18:e veckan får abort endast ske efter prövning av Socialstyrelsen och om s.k. synnerliga skäl då anses föreligga.

Den mest påtagliga ökningen av legala aborter i Sverige ägde rum före 1975. Antalet aborter efter detta år har varierat mellan 30 000 och knappt 38 000 per år. År 2004 utfördes 34 454 aborter. Sedan den nuvarande abortlagstiftningen infördes i Sverige för trettio år sedan har sålunda en miljon aborter utförts.

Åldersfördelningen bland kvinnor som genomgår abort har förändrats genom åren. 1975 var antalet tonårsaborter cirka 30 per 1 000 kvinnor. För åldersgruppen 20–24 år var den siffran 27 per 1 000 kvinnor. Sedan 1977 har förhållandet varit omvänt, dvs. antalet aborter per 1 000 kvinnor har varit flera för åldersgruppen 20–24 år än för tonåringarna. Det lägsta antalet abor-

Fel! Okänt namn på

ter bland tonåringar noterades 1995 med 17 per 1 000 kvinnor. Efter 1995 ökade antalet aborter bland tonåringar årligen och uppgick år 2002 till 25,5 per 1 000 kvinnor. Sedan 2002 har antalet tonårsaborter minskat med nästan 4,5 procent och var 24,4 per 1 000 kvinnor år 2004.

Situationer där abort upplevs som den enda lösningen kan vara mycket påfrestande för alla involverade. En abort är i de flesta fall ett svårt beslut för kvinnan. Enighet råder om att aborttalen måste sänkas. Ett aktivt förebyggande arbete för att förhindra oönskade graviditeter är den viktigaste åtgärden. Tillgång till kvalitativ information, betryggande stöd och god rådgivning är oundgängligt i en eventuell abortsituation.

Skolan har ett stort ansvar att förmedla grundläggande etiska värderingar när det gäller sex- och samlevnadsfrågor. En god sexual- och samlevnadsundervisning, i vilken dessa etiska perspektiv är djupare integrerade än idag, bör ges samtliga elever. Det förebyggande arbetet sker till stor del genom ungdomsmottagningarna. I dag finns ca 200 ungdomsmottagningar i landet, vars personal och besökare till 96 respektive 92 procent utgörs av kvinnor. Insatser för att minska antalet tonårsaborter kan inte enbart fokusera på flickorna. Pojkarna utgör minst halva problematiken. Det är därför viktigt att ungdomsmottagningarna arbetar med riktade insatser för att även nå ut till pojkar med information. För att skapa det nödvändiga förtroendet mellan ungdomsmottagningarna och pojkarna krävs mer manlig personal.

Vid en oönskad graviditet bör informationen varsamt belysa det etiska perspektivet samt upplysa om alternativ och tillgängliga stödåtgärder. Viktigt är att kvinnan också informeras om möjlighet till adoption. Det bör sammanställas och tillgängliggöras ett informationsmaterial om processen för spädbarns-adoption samt kvinnans rättigheter vid adoption. Även information om abortens medicinska risker ska finnas tillgänglig.

Enligt kartläggningar upplever kvinnor en enorm press inför abortbeslutet. I samband med rådgivningen inför en eventuell abort bör kvinnan inbjudas till en lugn beslutsmiljö med boende och samtalsresurser. Till ensamstående gravida kvinnor bör stödfamiljer vid behov kunna erbjudas som hjälp. Stödsamtal bör endast genomföras av personer med utbildning i etisk rådgivning. Alla stödsamtal bör vara kostnadsfria och inga journaler föras. Det måste i detta sammanhang framhållas att fadern uppfyller sin del av ansvaret, tar del av informationen, deltar i samtalen (om inte särskilda omständigheter gör detta olämpligt) och sedan är med och diskuterar beslutet. Stödåtgärder måste vidare erbjudas kvinnor även efter en utförd abort. Inte minst behövs stödsamtal för dem som önskar få hjälp med att bearbeta det inträffade.

Av särskild vikt är att stödja de abortsökande som är omyndiga. I ett uppmärksammat fall 2003 och 2004 avled i vårt land en ung kvinna som genomgått abort med s.k. abortpiller. Den unga kvinnans föräldrar visste ingenting om aborten och hade därmed inga som helst möjligheter att stödja henne i hennes situation eller lika lite ingripa när hon insjuknade i sviterna efter aborten. Förvisso kan ämnet vara väldigt känsligt för tonåringar, men det är ändå oacceptabelt att föräldrar till tonåringar inte får chansen att ta sitt föräldraansvar trots att barn både enligt föräldrabalken och FN:s barnkonvention förblir barn till 18 års ålder och har rätt till föräldrars stöd. Rimligt vore givetvis att

Fel! Okänt namn på

det finns en skyldighet för vården att samråda med abortsökande omyndigs föräldrar innan abort utförs. Undantag ska endast kunna göras vid synnerliga omständigheter. Sådant undantag ska dokumenteras i särskild ordning.

En oroande tendens i stora delar av världen är abort efter en medveten selektion på grund av barnets kön eller eventuella handikapp. I takt med den alltmer utvecklade tekniken och inte minst fosterdiagnostiken växer möjligheterna för barnets föräldrar att kunna välja sitt barns kön eller andra egenskaper. Inom en inte alltför avlägsen framtid kan det tänkas att barn designas utifrån föräldrars önskemål om t.ex. ögonfärg. Det innebär en urholkning av det unika och okränkbara människovärdet varigenom varje människa har ett värde oavsett egenskaper. Det är därför angeläget att samhället inte medverkar till sådan selektion.

Stockholm den 22 september 2005

Torsten Lindström (kd)

Annelie Enochson (kd)

Tuve Skånberg (kd)

Mikael Oscarsson (kd)